

Informovanosťou proti euroskepticizmu EÚ bližšia k obyvateľom, obyvatelia bližšie k EÚ

Skúsenosti z druhej svetovej vojny podnietili v Európe uvažovanie o integrácii, dovtedy jedinečnej v európskom, ako aj celosvetovom meradle. V súčasnosti možno konštatovať, že žiadna medzinárodná organizácia nedospela k tak hlbokej a úzkej spolupráci a integrácii ako dospel projekt Európskej únie. Hoci sa v minulosti v Európe objavovali snahy o mierové usporiadanie európskeho priestoru prostredníctvom spolupráce medzi štátmi, Európska únia sa od týchto koncepcií líši nielen svojou úspešnosťou, ale aj obsahom či formou.

Za krátke obdobie dokázala urobiť z úhlavných nepriateľov spolupracujúcich susedov, ktorých obyvatelia sa môžu tešiť politickým slobodám a životnému štandardu, ktorý je v iných častiach sveta na míle vzdialený. No čo je dôležitejšie, stáročia krviprelievania v Európe vystriedal mier. Obyvatelia niekdajších diktatúr v Portugalsku, Španielsku či Grécku, môžu dnes vďaka členstvu v Európskej únii využívať výhody obyvateľov stabilných demokratických režimov. 1. januára tohto roka sme si pripomenuli 60 rokov platnosti Rímskych zmlúv, ktoré sú jedným zo základov neskoršej európskej integrácie. V dôsledku rôznych

kríz, od finančnej cez dlhovou až po migračnú, však možno v súčasnosti pozorovať na vzostupnej euroskeptickereťorike zmenu vo vnímaní európskej integrácie. Príčin možno nájsť viacero. Spomínané krízy, zabudnutie na hrôzy 2. svetovej vojny či nedostatočná prezentácia úspechov Európskej únie. Tá má dnes pred sebou obrovskú výzvu, a to prinavrátenie dôvery občanov k spoločným hodnotám a princípom a dôvery v projekt spoločnej súdržnej Európy. Na to je však potrebné nielen efektívne riešenie problémov, ale predovšetkým priblíženie EÚ k samotným obyvateľom. Jedným z nástrojov, ako priblížiť EÚ bližšie k občanom, je

pravidelné informovanie o aktivitách a činnostiach EÚ. Na Slovensku túto agendu zastávajú Informačné centrá Europe Direct v 9 mestách (Žilina, Trstená, Trenčín, Senica, Lučenec, Komárno, Poprad, Košice a Prešov). Obyvateľom Prešova a Prešovského kraja túto

„Projekt európskeho zjednotenia, ktorý sa silou-mocou presadzoval už odjakživa ponad hlavy obyvateľov, sa dnes ocitá v slepej uličke, pretože nemôže napredovať, ak ho nepreorientujeme z doteraz zvyčajného administratívneho modusu na silnejšiu participáciu občanov“

J. Habermas

informovanosť zabezpečuje Informačné centrum Europe Direct Prešov, ktorého hlavným poslaním je zvyšovanie povedomia, vedomostí a informačnej interaktivity obyvateľov primárne Prešovského kraja o všetkých oblastiach činnosti EÚ, jej inštitúciách a o činnostiach, ktoré majú vplyv na každodennú činnosť obyvateľov prešovského regiónu i SR. Primárnym cieľom Europe Direct Prešov je svojou informačnou, edukačnou i sprostredkovateľskou činnosťou priblížiť EÚ občanom regiónu, a to poskytovaním objektívnych a nezávislých informácií o EÚ, jej inštitúciách, politikách, prioritách, aktivitách. Súčasne je však ambíciou postupne aktívne zapájať občanov Prešovského regiónu do diskusií a „formovania“ európskych politik. ■

Matúš Žac,
Manažér regionálneho
informačného centra
Europe Direct Prešov

„Catching-up Regions“ v Prešovskom samosprávnom kraji

Prešovský samosprávny kraj (PSK) za podpory Európskej komisie (DG Regio), Svetovej banky a v spolupráci s Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a ďalšími aktérmi vstúpil do európskej iniciatívy „Catching-up Regions“ (tzv. dobiehajúce regióny).

Jej zmyslom je nasmerovať dostupné európske fondy i ďalšie zdroje na zvýšenie výkonnosti, rastu a zamestnanosti regiónu. PSK bol za Slovenskú republiku vybraný ako pilotný región v SR, pričom iniciatíva „Catching-up Regions“ predstavuje technickú asistenciu Európskej komisie, ktorá bola

a ponukou na trhu práce; 2. Nízka energetická efektívnosť verejných budov PSK a vysoká potreba investičných zdrojov na ich modernizáciu; 3. Nedostatočné kapacity na koordináciu rozvoja regiónu, resp. poddimenzovaný územný / regionálny manažment vrátane riadenia verejných financií.

úspešne implementovaná už v dvoch poľských regiónoch. Oficiálne sa začala iniciatíva implementovať od 24. januára 2018, kedy bolo v Evanjelickom kolégiu v Prešove podpísané memorandum o spolupráci. Jej prvou fázou je spracovanie tzv. „Akčného plánu“, ktorý vyšpecifikuje kľúčové výzvy, na ktoré sa potom zamerajú dohodnuté aktivity. Akčný plán by mal byť sfinalizovaný do konca apríla 2018. Jeho aktuálna verzia (k 2.4.2018) zahŕňa 3 výzvy: 1. Nesúlady medzi dopytom

Ak nedôjde k nejakej zásadnej zmene, tak od mája 2018 sa pomoc Svetovej banky a Európskej komisie pre PSK sústreďujú na tieto štyri aktivity: 1. zosúladzovanie ponuky študijných a učebných odborov na Stredných odborných školách v PSK s potrebami trhu práce (vrátane zefektívnenia fungovania systému duálneho vzdelávania, či nastavenia parametrov pre vyhodnocovanie kvality SOŠ); 2. príprava pilotných projektov zvyšovania energetickej efektívnosti verejných

EÚ v roku 2017 Súhrnná správa o činnosti Európskej únie

Chcete vedieť, čo EÚ dosiahla v roku 2017? Aký pokrok dosiahla pri plnení svojich priorít? Aké opatrenia prijala na podporu tvorby pracovných miest, rastu a investícií? Aký je cieľ novovytvoreného európskeho zboru solidarity? Aký pokrok sa dosiahol v oblasti migrácie? Chcete vedieť viac o novom obchodnom partnerstve s Kanadou? Alebo o tom, čo EÚ priniesla svojim občanom? Odpovede na všetky tieto otázky a viac informácií nájdete v publikácii EÚ v roku 2017. Dostupné online: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4d16193a-25a7-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-sk> ■

Zdroj: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4d16193a-25a7-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-sk>

budov PSK (škola, soc. zariadenie, administratívna budova a i.) s využitím rôznych modelov financovania (napr. kombinácia fondov EÚ s garantovanou energetickou službou); 3. Namodelovanie a vytvorenie geografického informačného systému (GIS) na PSK, vrátane kapacít a potrebnej infraštruktúry, s cieľom lepšej koordinácie územného plánovania a regionálneho rozvoja v PSK; a 4. Podpora rozvoja sektora cestovného ruchu v PSK, kde sa zatiaľ uvažuje s vybudovaním jednotného informačného systému Turisticko-informačných kancelárií a tiež s pilotným projektom vytvorenia inovatívneho produktu cestovného ruchu vo vybranom subregióne PSK, napr. pre Poloniny. ■

Autor: Vladimír Benč
Bližšie info: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/policy/how/improving-investment/lagging_regions/

Študenti stredných škôl Prešovského samosprávneho kraja sa zapoja do súťaže Mladý Európan v roku 2018

27. apríla sa na pôde Prešovskej univerzity v Prešove uskutoční už 13. ročník celoslovenskej vedomostnej súťaže Mladý Európan, ktorú so Zastúpením Európskej komisie na Slovensku spoluorganizuje Informačné centrum Europe Direct Prešov a Prešovská univerzita v Prešove.

Do súťaže sa prihlásilo 10 družstiev zložených zo študentov druhých a tretích ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl z Prešovského samosprávneho kraja. Medzi prihlásené stredné školy patria Cirkevné gymnázium sv. Františka z Assisi z Vranova nad Topľou, Gymnázium v Stropkove, Stredná priemyselná škola zo Sniny, Stredná odborná škola technická z Humenného, Gymnázium duklianskych hrdinov zo Svidníka, Gymnázium sv. Moniky z Prešova, Gymnázium J. A. Raymana z Prešova, Gymnázium Konštantínova 2 z Prešova, Súkromné Gymnázium DSA Sabinov a Spojená škola Ľ. Podjavorinskej z Prešova. Poslaním súťaže je zvýšiť povedomie participatívneho občianstva Európskej únie medzi študentmi stredných škôl na Slovensku. Nosnou témou sú všeobecné znalosti o histórii, geografii, osobnostiach a najvýznamnejších pamätihodnostiach

EÚ. Cieľom súťaže je zvýšiť úroveň všeobecnej informovanosti špecifickej cieľovej skupiny občianskej verejnosti – študentov stredných škôl v SR o EÚ poskytnutím možnosti zís-

kať informácie a odpovede na otázky o inštitúciách, legislatíve, politikách, programoch Európskej únie a jednotlivých členských štátoch. Súťaž zároveň umožní poskytnúť spätnú väzbu inštitúciám Európskej únie o dosiahnutej úrovni európskeho povedomia u mladej generácie na Slovensku. Záštitu nad súťažou v roku 2018 prevzal podpredseda Európskej komisie pre energetickú úniu, pán Maroš Šefčovič. Partnerom súťaže je Úrad vlády SR. ■

Bližšie info: <http://www.sfpa.sk/wp-content/uploads/2018/03/Výzva.pdf>

Lacnejšie cezhraničné platby v eurách v celej EÚ

Európska komisia navrhla zlacniť cezhraničné platby v eurách v celej EÚ. Podľa súčasných pravidiel je jedno, či obyvatelia eurozóny alebo podniky z nej uskutočňujú transakcie v eurách vo vlastnej krajine alebo s iným členským štátom eurozóny.

Cieľom návrhu je poskytnúť túto výhodu aj ľuďom a podnikom z krajín, v ktorých sa neplatí eurom. Všetci spotrebiteľia a všetky podniky tak

budú môcť pri posielaní peňazí, vyberaní hotovosti alebo platbách v zahraničí plne využívať výhody jednotného trhu. Poplatky za všetky cezhraničné platby v eurách uskutočňované v rámci EÚ, no mimo eurozóny, budú odteraz rovnaké ako v prípade domácich platieb v oficiálnej miestnej mene, teda len nízke alebo nulové. Komisia dnes navyše navrhuje, aby boli služby menového prepočtu pri nákupe tovaru alebo služieb v inej mene pre spotrebiteľov transparentnejšie a vystavené väčšej hospodárskej súťaži. Podpredseda Komisie zodpovedný za finančnú stabilitu, finančné služby a úniu kapitálových trhov Valdis Dombrovskis v tejto súvislosti uviedol: „Vďaka návrhu budú mať občania a podniky z krajín mimo eurozóny pri cezhraničných platbách

v eurách rovnaké podmienky ako obyvatelia eurozóny. Všetci Európania budú môcť uskutočňovať cezhraničné transfery v eurách s rovnakými nákladmi ako pri domácich transakciách. Návrh bude požadovať aj plnú transparentnosť menového prepočtu pri platbách kartou v krajine, v ktorej sa platí inou menou ako v domovskej krajine spotrebiteľov.“ ■

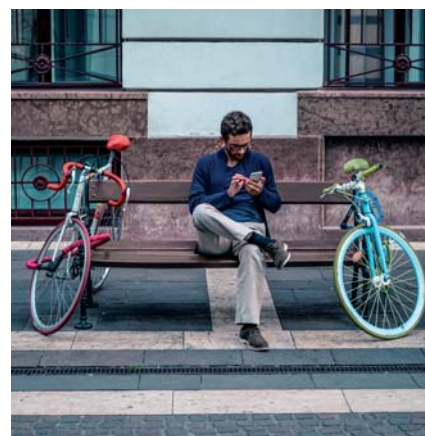
Zdroj: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2423_sk.htm

WiFi4EU – bezplatné Wi-Fi vo verejných priestoroch

Európska komisia v marci sprístupnila internetový portál WiFi4EU. Až do vyhlásenia prvej výzvy na predloženie projektov v polovici mája sa môžu obce a mestá po celej Európe registrovať a získať tak šancu na financovanie bezplatných verejných miest bezdrôtového prístupu na internet. Program WiFi4EU ponúka mestám a obciam poukazy v hodnote 15 tisíc eur, za ktoré majú zriadiť Wi-Fi vo verejných priestoroch vrátane knižníc, múzeí, verejných parkov či námestí.

Ako uviedol predseda Komisie Jean-Claude **Juncker**, iniciatíva WiFi4EU prispeje k naplneniu vízie, aby mala „každá európska dedina a každé európske mesto v okolí hlavných centier verejného života do roku 2020 k dispozícii bezplatný prístup k bezdrôtovému internetu“. Obce a mestá môžu poukazy WiFi4EU použiť na nákup a inštaláciu zariadenia Wi-Fi (miesta bezdrôtového prístupu) vo vybraných centrách verejného života. Náklady na údržbu sietí pokryjú z vlastných zdrojov. Podpredseda pre jednotný digitálny trh Andrus **Ansip** v tejto súvislosti uviedol: „Dnešné otvorenie portálu WiFi4EU predstavuje konkrétny krok v ústrety obciam a mestám, aby mohli poskytovať

bezplatnú Wi-Fi. Ide o významný posun, no zároveň by som rád vyzval Európsky parlament a Radu, aby dokončili práce na navrhovanom kódexe elektronickej komunikácie a vysokorýchlostné pripojenie sa tak mohlo rozšíriť po celom území EÚ. Usilujeme sa o celoeurópsku koordináciu spektra a stimulovanie cielených investícií do vysokokapacitných sietí, ktoré Európa potrebuje.“ Komisarčka pre digitálnu ekonomiku a spoločnosť Marija **Gabrielová** doplnila: „Vďaka WiFi4EU získajú tisíce Európanov po celej EÚ bezplatný internet vo verejných priestoroch. Cez program WiFi4EU môžu miestne komunity prispieť k tomu, aby sa pripojenie priblížilo k občanom,

ktorí tak budú môcť plnohodnotne využívať nekonečné možnosti digitalizácie. Ide o konkrétny krok smerom k vytvoreniu jednotného digitálneho trhu.“ Na financovanie zariadení bezplatných Wi-Fi služieb je pre 8 tisíc miest a obcí v členských štátoch, Nórsku a na Islande, z rozpočtu EÚ do roku 2020 k dispozícii 120 miliónov eur. Bližšie info: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2066_en.htm ■

Zdroj: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2065_sk.htm

VentureEU: 2,1 miliardy EUR na podporu investícií do rizikového kapitálu

Európska komisia a Európsky investičný fond (EIF) spustili program celo európskeho fondu fondov rizikového kapitálu (VentureEU) s cieľom zvýšiť objem investícií do inovatívnych startupov a podporiť expanziu inovatívnych podnikov v Európe.

VentureEU poskytne európskym inovátorom nové zdroje financovania, čím im umožní dostať sa na pozície popredných svetových spoločností. Očakáva sa, že v celej EÚ získa prístup k týmto zdrojom financovania približne 1 500 začínajúcich a rozširujúcich sa podnikov. Komisia a EIF dnes oznámili názvy šiestich fondov, ktoré sa podieľajú na programe a získajú podporu EÚ na dosiahnutie cieľa investovať do európskeho trhu s rizikovým kapitálom. Vďaka

finančnej podpore EÚ vo výške 410 miliónov EUR majú fondy mobilizovať až 2,1 miliardy EUR z verejných a súkromných investícií. V dôsledku toho sa očakáva, že sa podarí prilákať 6,5 miliardy EUR nových investícií do inovatívnych startupov a rozširujúcich sa podnikov v celej Európe, čím sa zdvojnásobí objem terajšieho rizikového kapitálu v Európe. Európska únia poskytne základné investície až do výšky 410 miliónov EUR

vrátane 67 miliónov EUR z vlastných fondov EIF: 200 miliónov EUR z kapitálového nástroja InnovFin v rámci programu Horizont 2020, 105 miliónov EUR z programu COSME (program EÚ pre malé a stredné podniky) a 105 miliónov EUR z Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI), tzv. Junkerovho plánu. Zvyšok financií získajú vybraní správcovia fondov predovšetkým od nezávislých investorov. Tento program prispeje aj k fungovaniu únie kapitálových trhov, pre ktorú je rizikový kapitál dôležitý, v Európe však nie je dostatočne rozvinutý. V roku 2016 napríklad investovali fondy rizikového kapitálu v EÚ približne 6,5 miliardy EUR, kým v USA to bolo 39,4 miliardy EUR. ■

Zdroj: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2763_sk.htm

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov je vo všetkých členských štátoch EÚ, aj v tom vašom.

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie
- Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:
- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)

- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici). ■

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

KDE NÁS NÁJDETE?

Hlavná 11, 080 01 Prešov

europedirect@sfpa.sk

www.edpresov.sk

www.twitter.com/edpresov

www.facebook.com/edpresov

www.instagram.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.